

ע"פ 39537/06/20 - מדינת ישראל נגד אחמד שריתח

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

בפני: כב' הנשיאה רויטל יפה-כ"ץ כב' שופט יואל
עדן כב' השופטת גילת שלו
15 יולי 2020
ע"פ 39537-06-20

המערכת:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד תהילה גלנטה, פמ"ד-פלילי

נגד

המשיב:

אחמד שריתח
ע"י ב"כ עו"ד ליאור חיימוביץ', ס.צ.

פסק דין

שאלת זיכוי של המשיב מעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, למרות שהודה, במפורש, כי כאשר הבחין **בשוטרים** מתקרבים לרכב בו נסע - פתח במנוסה, היא השאלה העומדת בבסיס הערעור שבפנינו.

כנגד המשיב הוגש כתב אישום בו יוחסו לו עבירות של כניסה לישראל שלא כחוק לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 והפרעה לשוטר במילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין, תשל"ז-1977. בכתב האישום, אשר בעובדותיו הודה המשיב, צוין, כי המשיב, שהוא תושב הרשות הפלסטינית, נמצא בתאריך 15.05.20, סמוך לשעה 16:33, בשוב כסיפה מבלי שהחזיק בידיו אישורי כניסה או שהייה בישראל. עוד הודה המשיב, כי **"בעת שהבחין... בשוטרים מתקרבים לרכב בו נסע"**, נמלט מהרכב ונעצר לאחר מרדף רגלי, כאשר **"זאת עשה בכוונה להכשיל את השוטרים בעת מילוי תפקידם"**.

המשיב הודה בעובדות כתב האישום כבר בישיבת ההקראה הראשונה, הן מפי בא-כוחו והן בעצמו, עת צוין כי **"אני מבין מה מיוחס לי בכתב האישום ואני מודה בכתב האישום, בכך שהייתי בכסיפה ללא אישור שהייה כמפורט בכתב האישום. כשראיתי שוטרים ברחתי"**.

נוכח דברים אלה ביקשה ב"כ המאשימה להרשיע את המשיב, אולם ביהמ"ש הורה על זיכוי מהעבירה של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, והרשיעו רק בעבירה של כניסה לישראל שלא כחוק.

וכך פסק ביהמ"ש בהכרעת דינו בכל הנוגע לזיכוי האמור:

"הנאשם הודה בעובדות כתב האישום לפיהן בעת שהבחין בשוטרים מתקרב לרכב בו נסע, נמלט מהרכב ונעצר רק לאחר מרדף רגלי. אין בכתב האישום כל ציון לעובדה כי השוטרים הזדהו, הנאשם התבקש לעצור, הנאשם הבין שמדובר בשוטרים בדרך אחרת. למעשה אין לדעת מדוע התעוררה חובה של הנאשם להיענות לסמכות השוטרים ואם הופעלה הסמכות כדין.

אין כל איסור בדין "להימלט" מפני מאן דהוא אף אם הוא שוטר כל עוד לא הפעיל אותו שוטר את סמכותו כדין.

מדי שבוע מעירה אני לנציגי לשכת התביעות על הנוסח הקלוקל של העבירות של הפרעה לשוטרי בתיקי השב"ח השונים ופעם אחר פעם, מתחשבת אני בענישתם של אותם נאשמים נוכח הנוסח הקלוקל בכתב האישום. נראה כי הגיעה העת "לעלות מדרגה" ולהורות על זיכוי על מנת להביא לתיקון נוסח כתבי האישום הרלוונטיים."

בהמשך נשמעו טיעוני הצדדים לעונש (טיעוני המאשימה הוגשו בכתב); הוגש העבר הפלילי של המשיב (הכולל 3 הרשעות קודמות ב-5 עבירות של כניסה לישראל שלא כחוק); וכן הוגש גזר הדין האחרון בעניינו של המשיב במסגרתו הוטל עליו 32 ימי מאסר בפעול וכן מאסר מותנה של חודשיים שהיה בר הפעלה בתיק נשוא הערעור.

לאחר כל אלה, ובהתחשב בנסיבות האישיות של המשיב (שלא פורטו - לא בגזר הדין וגם לא בטיעוני הצדדים) ובהודייתו המהירה, דן ביהמ"ש את המשיב ל-21 ימי מאסר בפועל; הופעל המאסר המותנה בן החודשיים; ונקבע כי **"שבוע מהמאסר יושת במצטבר למאסר המותנה"** כך שסך הכל על המשיב לרצות חודשיים ושבוע של מאסר בפועל החל מיום המעצר.

הערעור שבפנינו הופנה אך כנגד הכרעת הדין המזכה, למרות שלעמדת המאשימה גם העונש קל בנסיבות המקרה ולאור עברו הפלילי של המשיב.

נטען, כי כתב האישום כולל את היסודות העובדתיים להרשעת המשיב בשתי העבירות שיוחסו לו; כי המשיב הודה כי ברח משוטרים; כי אם סבר ביהמ"ש שכתב האישום אינו מגלה עבירה, מבלי שהדבר נטען על ידי המשיב שהיה מיוצג, היה חייב לקבל עמדות הצדדים טרם הזיכוי (בין היתר לאור הוראות סעיף 150 לחסד"פ); כי טענה של פגם בכתב האישום אמורה להיות מועלית על ידי הנאשם ולא על ידי ביהמ"ש, כמפורט בסעיף 149(3) לחסד"פ; וכי גם אם היה ביהמ"ש מעוניין שלא לקבל את הודיית המשיב, היה עליו, בהתאם להוראות סעיף 156 לחסד"פ, לאפשר למאשימה להביא ראיותיה טרם הכרעת הדין.

ב"כ המשיב סבר שאין מקום להתערב בפסיקת ביהמ"ש וטען (הן בעיקרי הטיעון שהגיש והן בטיעוניו בפנינו), כי ביהמ"ש הפעיל כדין את סמכותו לזכות נאשם במקרה בו לא התגבשה עבירה על פי העובדות שהוכחו, ושאינן במחלוקת. הסנגור השווה את המקרה שבפנינו למקרה בו מודה נאשם בהחזקת סם מסוכן, אלא שהחומר שהחזיק בו אינו מנוי ברשימת הסמים המסוכנים שבפקודה; כי ביהמ"ש התריע בפני התביעה בכל הנוגע לניסוח הקלוקל של כתב האישום; כי על פי הוראות סעיף 156 לחסד"פ, מרגע שנאשם מודה בעובדות כתב האישום, גם אם ביהמ"ש סבור שאין לקבל ההודייה, המדינה אינה יכולה להביא ראיותיה, שכן הסעיף מדבר בשני תנאים מצטברים; וכי אף אם המשיב ידע ששוטרים מתקרבים אליו, אין בבריחתו מהם כדי לגבש את יסודות העבירה של הפרעה לשוטרי.

לאחר ששמענו את הצדדים, עיינו במסמכים שהגישו ובתיק בימ"ש קמא, נחה דעתנו כי בימ"ש קמא שגה עת זיכה את המשיב מהעבירה של הפרעה לשוטרי בעת מילוי תפקידו וכי יש להרשיעו בעבירה זו על סמך הודייתו, וזאת הן במישור הדיוני והן במישור המהותי.

סעיף 275 לחוק העונשין עניינו (בכל הנוגע למחלוקת שבפנינו) במי ש"עושה מעשה בכוונה להפריע לשוטרי כשהוא ממלא תפקידו כחוק או להכשילו בכך". ביהמ"ש קמא סבר, כי מי שנמלט משוטרי, גם אם הוא יודע שמדובר בשוטרי, לא עובר כל עבירה לפי הסעיף, אם השוטרים לא הזדהו או לא ביקשו מאותו אדם לעצור, וכי אין חובה על האדם

"להיענות לסמכות של שוטרים" שמא לא הופעלה כחוק ו/או שמא לא הופעלה סמכותו כלל.

ההלכה בעניין סעיף זה נקבעה כבר לפני שנים רבות, בע"פ 464/64 **אברהם בכר נ' היועמ"ש** (כב' השופט ברנזון, פס"ד מיום 18.02.1965, פ"ד י"ט(1) 395, 397), כאשר המערער הורשע בביצוע עבירה של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו לאחר שהזהיר אנשים שניהלו משחק קובייה ברחוב, כי שוטר מתקרב, ועוד טרם הספיק להזדהות בפניהם או להצהיר על כוונותיו. וכך נפסק:

"השוטר העיד פעמיים. בפעם הראשונה אמר, שראה את האנשים מנהלים משחק קובייה ועקף את המקום כדי להפתיעם ובאותו רגע בא המערער וצעק אליהם: "היזהרו, המשטרה הגיעה". כתוצאה מכך ברחו האנשים מהמקום ולא עצר אף אחד מהם. גם בפעם השנייה הוא אינו אומר שהתכוון לעצור את המשחקים, אלא שהיה ברצונו "להפתיעם ולתופסם תוך כדי ניהול המשחק" וכתוצאה מהתערבות המערער הוא לא הצליח לעצור אף אחד... שוטר הנמצא בתפקיד רשאי גם רשאי לברר ולחקור כל דבר הנראה לו כחשוד, או שיש לו טעם סביר לחשוב שעבירה הולכת ומתבצעת. מטעם זה נראה לנו שיש לקיים את ההרשעה".

כך נקבע גם בת"פ (מחוזי - נצרת) 48034-11-12 מדינת ישראל נ' סארה (מיום 26.01.14), שם שוטרים הגיעו למטע זיתים בו היה הנאשם, ובראותו את השוטרים הוא פתח במנוסה ונעצר לאחר זמן מה. נקבע, כי **"בנסיבות העניין אין ספק, כי מעשה הנאשם ולפיו הוא ברח מהשוטרים משהבחין בהם עולה כדי "מעשה" אשר גלומה בו "הפרעה" במובן הלשוני..."**, וביחס ליסוד הנפשי נפסק, כי **"עסקינן בעבירה התנהגותית של מחשבה פלילית הדורשת "כוונה", בתור שכזו בא היסוד הנפשי על סיפוקו: ראשית - "מודעות" כלפי "טיב המעשה", והתקיימות ה"נסיבות", ושנית - בעשיית המעשה מתוך "מטרה" או "שאיפה להפריע לשוטר במילוי תפקידו..."**

כך גם במקרה שבפנינו. אמנם ייתכן והשוטרים טרם הספיקו להזהיר את המשיב או להצהיר על כוונותיהם בפניו, אך המשיב, שידע שהשוטרים ימצאו כי הוא שוהה בישראל שלא כחוק, בברירתו מהם - ניסה להכשילם מלבצע תפקידם כדין. כך אף הודה במפורש.

נוסחו של כתב האישום כולל התייחסות הן ליסוד העובדתי והן ליסוד הנפשי כך שאף נכתבו המילים **"זאת עשה בכוונה להכשיל את השוטרים בעת מילוי תפקידם"**. הנה כי כן, עובדות כתב האישום מגלות עבירה כפי היסודות של העבירה הכתובים בחוק.

די בכך כדי לקבל את הערעור, אך מצאנו לנכון להוסיף מספר הערות גם בנושאים נוספים שהועלו על ידי באי כוח הצדדים.

כך, יש ממש בטענת המערער, כי לא היה מקום לזכות את המשיב בלא לקבל עמדות באי כוח הצדדים טרם מעשה. יש לזכור, כי הזיכוי נעשה חרף הודיית המשיב ומיד לאחריה; מבלי שביהמ"ש התבקש לעשות כן; ומבלי שביהמ"ש אפשר לצדדים להביע עמדתם בנושא, ובכך אנו מוצאים כי שגה ביהמ"ש. המערערת ביססה טענתה בעניין זה בהוראות החסד"פ, ויתכן שאכן ניתן למצוא בסיס לחובה לקבל עמדות הצדדים בסעיפים אליה הפנתה, אולם גם ללא בסיס זה, חובה בסיסית של ביהמ"ש היא לקבל עמדות הצדדים בטרם יקבע עמדתו בעניין שלא הועלה על ידי הצדדים, אלא היה

פרי יזמתו הוא.

בנוסף, ביהמ"ש שגה גם ב"סיבה" לזיכוי המשיב כעולה מהכרעת הדין. מהכרעת הדין מתברר, כי ביהמ"ש זיכה את המשיב, למרות שהרשיע רבים אחרים לפניו בכתבי אישום בעלי ניסוח דומה, כאקט "חינוכי" המופנה כלפי התביעה שלא הפנימה את הערות ביהמ"ש בעניין ניסוחו של כתב האישום. ראשית, אנו מקווים שביהמ"ש לא סבר שהרשיע את כל האחרים שלא כדין, חרף ניסוחו "הקלוקל" של כתב האישום; אך עיקר, אין זה ראוי לזכות (או להרשיע) רק כדי להעביר מסר לתביעה וזאת על חשבון הציבור. לו סבר ביהמ"ש, כי כתב האישום אינו מגלה עבירה, מן הדין היה שיזכה גם את האחרים שהובאו לדין בפניו בגין אותה עבירה; ולו סבר שניתן להרשיע בעבירה של הפרעה לשוטר, חרף הניסוח של כתב האישום כפי שעשה במקרים קודמים, בוודאי שלא היה מקום לזיכוי המשיב רק כדי לחנך את התביעה, גם אם בכך הציבור כולו ייפגע.

אמנם הערעור אינו מופנה כלפי קולת העונש, אך לא נוכל להתעלם מהעונש הקל שהטיל ביהמ"ש על המשיב. ביהמ"ש הזכיר את נסיבותיו האישיות של המשיב מבלי לפרטן ומבלי שאלה כלל פורטו בפניו - לא על ידי הסנגור ולא על ידי המשיב עצמו. הטענה שהמשיב נכנס פעם אחר פעם לתחומי המדינה שלא כחוק בשל מצוקה כלכלית, או שהוא עומד להתאבד - אינן נסיבות המצדיקות הקלה כה רבה בעונש שהוטל. בוודאי שלא לאור העבר הפלילי של המשיב, כמפורט. יתרה מכך, העונש שהוטל אף קל מהעונש הוטל על המשיב בהרשעתו הקודמת בגין מעשה דומה, עונש שברור שלא הרתיע את המשיב מלשוב ולבצע עבירות דומות.

לאור כל האמור לעיל, אנו מקבלים את הערעור ומרשיעים את המשיב גם בביצוע עבירה של הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין, תשל"ז-1997.

**ניתן היום, כ"ג תמוז
תש"פ, 15 יולי 2020,
במעמד הצדדים.**

גילת שלו, שופטת

יואל עדן, שופט

**רויטל יפה-כ"ץ, נשיאה
אב"ד**